

Globalnyt bruger cookies for at forbedre brugeroplevelsen, huske dine indstillinger og lave besøgsstatistik. Ved at fortsætte med at bruge sitet accepterer du dette.

[Læs mere](#)

OK [DECLINE](#)

[OM GLOBALNYT](#) [ANNONCER](#) [NYHEDSBREV](#) [STØT GLOBALNYT MED DONATION ELLER MEDLEMSSKAB](#)



Søg på Globalnyt

[DANSK BISTAND](#) [GLOBAL BISTAND](#) [AFRIKA](#) [ASIEN OG STILLEHAVET](#) [SYDASIEN](#) [MELLEMØSTEN OG NORDAFRIKA](#)
[LATINAMERIKA](#) **[JEKTIONER](#)** [MILJØ & KLIMA](#) [KULTUR](#) [NAVNE](#) [KALENDER](#) [BLOGS](#) [STILLINGSBØRSEN](#) [ULØI](#)

Drømmen om Nilen

Spændingerne eskalerede for nylig mellem Etiopien og Egypten omkring opførelsen af Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD), og i sidste uge var den etiopiske premierminister på tre dages officielt besøg i Egypten. I begge lande fortælles historien om Nilen forskelligt og fortællingerne bruges politisk. I medierne, især i statslige medier, bliver konflikten udfoldet offentligt, og medierne selv er med til at forme rammerne for kontroverserne. Globalnyts Ane-Hess Nielsen, der netop har besøgt Etiopien, skriver.



Den Blå Nil begynder i Lake Tana i Etiopien, hvorfra den løber til Sudan og møder Den Hvide Nil. *Foto: CC BY G.S. Matthews*

Stillingsbørsen

Are you the next Analysis and Advocacy Team leader of MSF in Denmark?

Programme Specialist, IMS Asia Department

Ulandssekretariatet søger en sagsbehandler til strategisk læring og udvikling (barselsvikariat)

Humanitarian MEAL Advisor

CHIEF ACCOUNTANT (COPENHAGEN OFFICE)

Opslag 2021 for ansøgninger til udviklingsforskningsprojekter

WWF Verdensnaturfonden søger dygtig projektleder til internationale programmer

Programme Officer - Mellemløst Samvirke

[> Se alle stillingsopslag](#)

[> Se ulønnede stillinger](#)

Annonce

Kalender

Udvikling og implementering af B2C energiløsninger i udviklingslande – 10 tips
09:30 til 10:00 | 12.02.21

Debatkonference om indhold i ny udviklingsstrategi
14:30 til 17:30 | 25.02.21

Mød forfatteren til "Salon Bagdad" Sanne Gram Fadel (Frederiksberg)
16:45 | 01.03.21

Fagbevægelsens rolle i grøn omstilling – lederskab og



Af [Ane Hess-Nielsen - Globalnyt](#)

23.01.2018

"Abay (Nilen) er vores stolthed. Da jeg var barn, var det vandet fra Nilen, jeg så på, når jeg vågnede, her jeg vaskede mit ansigt, her jeg voksede op". Fortæller Ayalew, 29 år, der arbejder som musiker på en restaurant i Addis Ababa, hovedstaden i det østafrikanske land, Etiopien.

Ayalew er født i Bahir Dar, en by i det nordvestlige Etiopien og hovedstaden i Amhara regionen, der ligger ved bredden af Tanasøen. Den Blå Nil er en af de to store bifloder af Nilen, der løber fra Tanasøen.

Nilen regnes for en af jordens længste flod og med sine 6,650 kilometer afvander den 3,1 millioner km². Og 11 lande berøres af Nilen: Etiopien, Egypten, Eritrea, Rwanda, Tanzania, Uganda, DR Congo, Kenya, Sudan, Sydsudan og Burundi. Floden har en stærk symbolsk værdi. Ofte betegnet som "civilisationens vugge" - og de, der bor i nærheden af Nilens breder, opfatter den ikke kun som en livskilde, men også som et sted med kulturel betydning, hvorved identiteter og civilisationer blev dannet og fortsat dannes.

"Nilen er en kilde til inspiration for os etiopiere. Der er mange fortællinger om Nilen i vores kultur. Jeg bruger det i min musik", siger Ayalew og fortsætter: "Jeg tror den (Nilen) er vigtig for os, fordi vi aldrig har benyttet os af den. Fordi vi ikke har benyttet den som en ressource i alle de år. Det er kun Egypten, der har udnyttet ressourcen", fortsætter Ayalew, mens han prøver at finde etiopisk musik til mig med referencer til Nilen.

Retten til at benytte Nilen som ressource er et omstridt emne. I kolonialismens tid var kontrol over Nilen afgørende i den strategiske kamp om Afrika og ressourcer. I dag er Nilen fortsat en vigtig og afgørende ressource til energiforsyning og økonomisk vækst, og samtidig spiller Nilen en rolle for mange afrikanske ledere, der søger at fremme udvikling og opbygge nationalisme i (nye) nationalstater.

Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD)

I Etiopien er Nilen allestedsnærværende i de her år; i nyheder, aviser, på politiske plakater og ved fejringen af statslige helligdage. Etiopiens regering er ved at færdiggøre den store etiopiske renæssancedæmning. Dæmningen bygges på den Blå Nil ca. 40 km fra grænsen til Sudan i det vestlige Etiopien.

Når dæmningen er færdig vil den stå som et af Afrikas største vandkraftanlæg (ca. 6.000 MW) og vil næsten tredoble landets nuværende kapacitet af elektricitet. Den er et led i regeringens planer om at blive Afrikas største eksportør af elektricitet.

Og ifølge verdensbanken har mindst 60 millioner etiopiere ikke adgang til elektricitet.

Den etiopiske regering mener naturligtvis, at landet har ret til at udnytte landets egne naturressourcer. Men den etiopiske politik har sat forholdet på spil til de øvrige lande ved Nilen; som Sudan, men især Egypten. Den egyptiske side understreger, at enhver reduktion af vand fra Nilen vil være uacceptabel for enhver siddende egyptisk regering. Egypten

Fakta

Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD):

Dæmningen (5 milliarder USD) bygges på den Blå Nil i det vestlige Etiopien, ca. 40 km fra grænsen til Sudan. Projektet er ca. 63 procent fuldført på nuværende tidspunkt og når den står færdig, vil den generere over 6.000 megawatt, mere end en fordobling af Etiopiens nuværende produktion på 4.000 megawatt.

Tripartite National Committee on the Renaissance Dam (TNCRD):

Møder gennem de sidste 10 måneder mellem Egypten, Etiopien og Sudan er hidtil endt uden aftaler om blandt andet regler med hensyn til opfyldning af renæssancedæmningsens reservoir. I sidste uge afviste Etiopien en anmodning fra Egypten om at inddrage Verdensbanken i den tekniske kommission. Etiopien hævder, at dæmningen ikke vil reducere Egyptens andel af flodens vand. Egypten frygter, at hvis reservoiret bliver fyldt hurtigt vil nedbringelsen af flodens strømning påvirke Egyptens landbrug negativt. Etiopiens regering hævder at dæmningen er nødvendig for landets udvikling og påpeger at 60 millioner etiopiere ikke har adgang til elektricitet.

The Open Water Diplomacy Lab, støttet af det hollandske udenrigsministerium. Projektet fokuserer på forskning og mediers rolle i diplomati om Nilens vandforsyning. Projektet søger at forbinde journalister og forskere fra de bredejende lande, (Egypten, Etiopien og Sudan) på forskellige workshops for at dele og diskutere narrativerne om Nilen. [Læs mere om projektet her.](#)

tværgående samarbejde (webinar)
16:30 til 20:30 | 08.03.21

Markedsmuligheder i agrobusiness-sektoren i Østafrika
09:30 til 10:00 | 12.03.21

Folkekirkens Nødhjælps landsindsamling
09:00 til 18:00 | 14.03.21

Generalforsamling i foreningen Globalnyt
17:30 til 19:30 | 18.03.21

Konference: Asia and Africa in Transition (København)
09:00 | 28.06.21 til 18:00 | 30.06.21

> [Se liste](#)

> [Se kalender](#)

frygter, at dæmningen vil mindske vandforsyningen, ødelægge landbrugsjorde og presse den store befolkning på 95 millioner mennesker, der allerede står over for vandmangel.

Hidtil er treparts-møder mellem Egypten, Etiopien og Sudan endt uden aftaler om regler med hensyn til opfyldning af renæssancedæmningsens reservoir på 6.000-MW.

Renæssance, nationalisme og modernisering

I Etiopien benyttes retorikken om den etiopiske renæssance i de fleste politiske budskaber.

"Renæssancedæmningen er et massivt populistisk mobiliseringsprojekt." Siger Filippo Menga, der er lektor i Human Geography ved University of Reading, hvor han forsker i forholdet mellem politik, mennesker og vand - og i den forbindelse også Nilens betydning.

Regeringspartiet EPRDF (Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front), der har siddet tungt på magten siden 1991, har flere gange stået i politiske kriser, blandt andet efter valget i 2005, der endte med nedskydning af demonstranter og massefængslinger. I dag er partiet udfordret af protester i flere af landets ni regioner. I erkendelsen af omfanget af den politiske krise er regeringen i færd med en reformpakke blandt andet løsladelsen af politiske fanger.

Etiopien døjer med massiv ungdomsarbejdsløshed og fattigdom, mindst 30% af den etiopiske befolkning lever under fattigdomsgrænsen. Mange ser projektet om Renæssancedæmningen på Nilen som regeringens forsøg på at skifte fokus fra egne kriser og i stedet fremme en optimistisk dagsorden om fremtiden. I statslige medier præsenteres dæmningen ikke kun som et teknisk projekt, men som et symbol på håb og udvikling.

"Siden 2011 (da opførelsen af dæmningen begyndte) har de største statsejede etiopiske tv- og radiokanaler leveret løbende opdateringer for at vække patriotisme." Forklarer Menga.

Renæssance betyder egentlig 'genfødsel'. Symbolikken og referencerne til den 'etiopiske renæssance' blev indledt ved den nationale fejring af landets årtusindeskift (efter koptisk kalender) i 2007. Regeringen lancerede en ny politik, med fokus på udvikling via store udenlandske investeringer, primært inden for landbrugs- og industrisektoren, forbedring af infrastruktur og vedvarende energi.

EPRDF forsvarede sin politik ved at argumentere for, at landet har brug for en stærk stat, blandt andet for at komme ud af fattigdommen.



Yes, we can do it. Plakat med dæmningen i Addis Ababa, 2012. Foto: Ane Hess-Nielsen

Under lanceringen af GERD i 2011 opfordrede den etiopiske regering det etiopiske folk og etiopisk diaspora i udlandet til at støtte dæmningsbyggeriet med månedsløn og donationer. I de statsejede nyhedstjenester er det almindeligt at se patriotiske borgere, som støtter konstruktionen af dæmningen med en slags dæmningsobligationer eller sportsstævner, der afholdes til ære for den store etiopiske renæssancedæmning.

I det offentlige rum præsenteres dæmningen som "Etiopiens fremtid".

"I Etiopien er der primært én dominerende fortælling om Nilen. Og den udfordres sjældent. Der er for eksempel et komplet fravær af debatter om de miljømæssige påvirkninger af dæmningen i lokalområderne omkring det store vandprojekt," konkluderer Menga. Generelt er der meget lidt information tilgængelig om dæmningsens langsigtede miljøpåvirkning.

"Selve formålet med dæmningen er først og fremmest at generere og benytte en økonomisk ressource. Derudover er der så også et aspekt af "nation-building". Men jeg tror primært, at den blev lanceret, fordi en stærk stat gør det muligt at bygge dæmningen netop nu." Påpeger Emanuele Fantini, der er forsker på IHE Delft Institute og koordinator på projektet

National selvbestemmelse

Regeringsparties præsenterer også dæmningen som en udenrigspolitisk sag.

"Embedsmænd portrætterer GERD som et udenrigspolitisk spørgsmål, idet de ofte understreger, at dæmningen bliver bygget på trods af modstand fra Egypten og i mindre grad Sudan", siger Menga.

I statslige medier er der fokus på, at etiopiere skal være rustet mod trusler fra Kairo i fremtiden. Faktisk begyndte etiopiske politikere at repræsentere GERD som et symbol på national selvbestemmelse. At Etiopiens udvikling og landets afbenyttelse af naturressourcer modkæmpes af "de andre", som ikke ønsker, at projektet lykkedes.

Etiopiens ambassadør i Egypten, Taye Atske-Selassie skriver følgende på sin twitter profil; "Renæssancedæmningen bygges med vores egne ressourcer. Det er et nationalt projekt, der giver os en enorm stolthed, ligesom det ny projekt på Suez kanalen gav vores brødre i Egypten. Det gør mig rasende, når nogle siger, at det er finansieret af Qatar, Israel eller andre..."

I den etiopiske hovedstad ses dæmningen ofte på politiske plakater med tekst på flere sprog, blandt andet engelsk og arabisk.

Addis Ababa, 2017, plakat med dæmningen i baggrunden. Tekst: "The trilateral cooperative process around the Grand Ethiopian Renaissance Dam represent a constructive step towards wider institutional transboundary cooperation and regional economic integration in the Nile Basin." Foto: Ane Cecilie Hess-Nielsen

"Fra etiopisk side taler man tydeligvis også til det internationale samfund og man målretter budskabet. Samtidig nedtones debatten om de negative konsekvenser. I nogle tilfælde præsenteres dæmningen endda som hele Afrikas stolthed." Påpeger Emanuele Fantini.

Én flod, mange narrativer

Open Water Diplomacy Lab søger at forbinde journalister og forskere fra Egypten, Etiopien og Sudan. I alle tre lande er det ikke blot i mainstream medier og på de sociale medier, hvor konflikten offentligt udfolder sig, men medierne spiller også en vigtig rolle i at forme kontroverserne.

"Alle stater har deres egne fortællinger om floden. I mainstream medier,



Addis Ababa, 2017, plakat med dæmningen i baggrunden. Foto: Ane Hess-Nielsen

statsejede medier, og på de sociale medier bruges og reproduceres narrativerne, der i sidste ende også er med til at påvirke de internationale forhandlinger om Nilen” fortæller Emanuele Fantini.

Også i Egypten bruges og genfortolkes myter om Nilen. I Egypten har populærkultur været afgørende for at sætte Nilen øverst på den kulturpolitiske dagsorden i mere end et århundrede, og kulturen er med til at legitimere ideen om, at Nilen primært tilhører Egypten og det egyptiske folk. Spørger man ind til den etiopiske dæmning på gaden i Kairo, hører man svar som, ”de (Etiopien) vil tage Nilen fra os”, eller ”det bliver en katastrofe for Egypten, når dæmningen står klar”.

I nyere tid har andre egyptiske statsledere også forsøgt at gennemføre store moderniseringsprojekter på Nilen for at kunne sikre fremtiden for deres befolkning. For eksempel byggede Gamal Abdul Nasser Aswan-dæmningen som stod færdig i 1971.

Tilbage i Addis Ababa er der i disse år fuld fart på udviklingsmaskinen. Nye højhuse med glasfacader skyder op, og nye hoteller, veje og togbaner bygges. Dæmningsprojektet på Nilen er en del af den nuværende udviklingsproces, som er drevet af regeringskoalitionen EPRDF. Og i den proces søger partiet at binde samfundets forskellige lag sammen: kulturelle, økonomiske, politiske - og patriotiske. Renæssancedæmningen symboliserer den økonomiske og politiske oprejsning, et momentum, som løber gennem hele landet.

Ikke alle etiopiere støtter op om landets nuværende økonomiske politik, men der er tilsyneladende bred enighed om at Etiopien har ret til at benytte Nilen og dæmningen.

”Du må tænke på, at dæmningen betyder en ny tid for os,” slutter den etiopiske musiker Ayalew.

Rejsen er støttet af Danidas oplysningsbevilling

RELATEREDE ARTIKLER

- > **Eritrea i Tigray-krigen: Det ved vi, og derfor kan det give bagslag**
- > **Fredsmagerens krig**
- > **Verden rundt: Om kunstig intelligens som migrationskontrol, ørkengræshopper og andet fra ugen.**

2 kommentarer

Sortér efter **Ældste**



Tilføj en kommentar ...



Knud Vilby

Tak . Fanmtastisk spændende.

Synes godt om · Svar · 3 år



Jette Tofte Bøndergaard

Tak for fin oplysning!

Synes godt om · Svar · 3 år

[Plugin til Facebook-kommentarer](#)

Annonce

Nu da du er her ...

Siden **Globalnyt** begyndte i 2003, har vores indhold været frit og gratis tilgængeligt for alle. Sådan vil vi gerne fortsætte, men det er ikke gratis at producere journalistik. Artiklen, som tager 5-10 minutter at læse, har taget mange timer at researche, skrive og redigere.

Medlemsskaber og donationer gør det muligt for os at få økonomien til at hænge sammen. Hvis du sætter pris på vores journalistik, så overvej, om du vil støtte os.

[Se mulighederne her.](#)

Du kan også sende en donation via MobilePay på nummeret 74 68 65.

DANSK BISTAND GLOBAL BISTAND AFRIKA ASIEN OG STILLEHAVET SYDASIEN MELLEMØSTEN OG NORDAFRIKA

OM GLOBALNYT ANNONCER NYHEDSBREVET OM GLOBALNYT MED DONATION ELLER MEDLEMSSKAB

Websitet og de tilhørende nyhedsbreve er tilknyttet den almennyttige forening Globalnyt, hvis formål er at stå som udgiver af nyhedstjenesten, støtte dens drift og sikre den redaktionelle uafhængighed i alle forhold.

Nyhedstjenesten ledes af en fritstående og selvsupplerende redaktionsledelse med bemyndigelse som chefredaktion.

Foreningen virker for at tilbyde globalt-interesserende danskere et site på nettet med aktualitets-baseret stof om Den 3. Verden, herunder især dansk og global bistand.

Ansvarshavende redaktør:
Laurits Holdt
Telefon: 2423 8008
E-mail: ansvarshavende@globalnyt.dk

Skriv til redaktionen:
kontakt@globalnyt.dk

Udgiver:
Foreningen Globalnyt

Forkvinde for foreningen Globalnyt:
Lisbet Fich
Telefon: 2342 5420
E-mail: formand@globalnyt.dk

Adresse:
Globalnyt
Pile Allé 41, kld.
2000 Frederiksberg

Annoncer:
globalnyt@dmfnet.dk

[Læs mere om annoncering.](#)

Globalnyts [handelsbetingelser](#)
CVR.nr: 32725945
CVRP-nr: 1015906649
Bank: Nordea reg.nr. 2255 – kontonr. 8971 797 186

Globalnyt
EN VERDEN I UDVIKLING

GLOBALNYT.DK © COPYRIGHT 2015. ALL RIGHTS RESERVED. | DESIGN: RABOTNIK
